

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Duna j 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Niko Kuret:

Nova slovanska mladina

(K II. kongresu slovanske katoliške akad. mladine,
od 23. do 27. julija v Ljubljani.)

Značilnost povojne dobe je poleg drugih
neštetihih simptomov nujna po združevanju. Na-
stale so v teh letih neštete mednarodne orga-
nizacije, pri katerih prednjačijo seveda mla-
dinske.

Bila je predvsem inteligenčna mladina, ki
je hotela po svetovni moriji in na razvalinah
dobe, ki je za nami, z mednarodnimi stiki in
shajenji izbrisati sovraštvo in propagirati obče-
loveško vzajemnost, katera naj da pečat novi
dobi. Mladina vseh ver in svetovnih nazorov
ter družabnih prepričanj je stopila iz ozkih
narodnih meja in poiskala somišljenikov po
vsem svetu.

Morda niti desetina vsega ne bo obstala
in ne bo rodila pozitivnih uspehov. Morda je
vse le reakcija iz povojne miselnosti ali utvarni
mladostni idealizem.

Morda pa je tudi predtakt bodoči — Pan-
evropi.

*

Edino slovanska mladina, ki se je pred
vojno baje tako rada tesno družila, se dolgo
ni znašla v svoje novo poslanstvo.

Opravičiti se da to pač z dejstvom, da so
baš skoraj vsi slovanski narodi imeli po vojni
toliko opravka vsak s samim seboj, s svojo
novo in mlado svobodo, s svojo nastajajočo
lastno državnostjo.

Ko pa so utrdili svoje domače ognjišče,
je bila baš široka baza krščanskega bratstva,
ki je dovedla do novega sodelovanja slovans-
ke mladine.

Bila je katoliška slovanska akadem-
ska mladina, ki je našla pot in način za skup-
no udejstvovanje. Na kongresih kat. medna-
rodne študentske unije »Pax Roma-
nae« so se shajali in seznanjali slovanski de-
legatje. Kmalu je padla misel o skupnem na-
stopanju. Prvi korak k temu pomenja kongres
poljskega katol. študentstva v Warszawi 1922.
Vendar do enotne zunanje organizacije slo-
vanskih kat. akademikov ni prišlo ne tedaj,
tudi ne l. 1923. v Mariboru o priliki orlovskega
zleta in prav tako ne l. 1924. v Bratislavi o
priliki slovaškega kat. akademskega kongresa.
Misel pa je zorela. Šlo je počasi: vodili so Slo-
vaki »Moyses« in njegov izlet k nam l. 1927,
korak naprej je pomenjal Velehrad in še oba
kongresa »Pax Romanae« v Warszawi 1927 in
Cambridgeu 1928. Po dolgem prizadevanju pa
je prišla realizacija — lanski kongres slovans-
ke katoliške akademске mladine v Krakovu,
ki je bil prvi in je sklenil dve važni stvari:
ustanovitev sekretarijata slovanskih kat. aka-
demskih združenj in zasedanje drugega kon-
gresu — v naši beli Ljubljani 1930.

*

Aprila je preteklo leto od krakowskega
kongresa, te dni pa smo tik pred ljubljanskim
kongresom.

Razumljivo je, da delovanje sekretarijata
v prvem letu ni bilo brezhibno. Manjka mu
podrobnejša notranja organizacija, ki jo bo
moral dati ljubljanski kongres.

Važnejša pa je kljub individualnim razli-
kam in narodnim posebnostim duhovna
enotnost te mladine, ki se je sestala v
Krakovu in med katero je vzdrževal stike
sekretariat skozi eno leto... Rezervirano in
s prikritim nezaupanjem so se bili sestali za-
stopniki študentov Poljske in Ukrajine, Češke
in Slovaške, Slovenije in Hrvaške. Stoletna
nasprotstva in sovraštva, zavisti in neumeva-
nja, blesteča tradicija in žalostna preteklost —
vse to je stopilo skupaj in si pogledalo oči.

A glej, krščanski idealizem, krščanska
mladost, ki hoče pozabiti, kako so grešili ali
trpeli dedje in očetje in hoče živeti zgolj o no-
vi bodočnosti, so premagali vso rezervo-
viranost in razpršili vsako nezaupanje. Toplo
je spregovoril Ukrajinec Poljaku in iskreno
so se razodeli vsi drug drugemu.

Da, to je bil začetek. In zdi se, da se je
na dobro voljo razlil blagoslov božji.

*

Ce smo pred kongresom slovanske
katoliške akademске mladine v Ljublja-
ni, morajo biti to za nas vse, za ves naš
narod dnevi veselega pričakovanja. Morda ni
prazna nada, če porečemo, da utegne biti ta
kongres zgodovinskega pomena.

Zakaj trditi je naša vera v poslanstvo
slovanstva pri razvoju bodočnosti. Mla-
dina sluti. Morda zavest tega poslanstva ni
prav jasna povsod. Morda se bo izoblikovala
v težavah in bojih. Je pa klic božji, ki se kot
instinkt javlja v mladini, kateri se hoče sesta-
njanja in iskrenega razodevanja. In ta klic bo
prodril prej ali slej.

In ko bo slovanstvo potrebno, da pre-
vzame vodstvo bodočnosti, bo mladina pri-
pravljena.

To je veliki pomen našega kongresa, ki
bo skušal položiti temelje za delo slovanstva —
v sodobni kulturi in v občestvu Cerkve.

Tudi slovanska katoliška študentska mla-
dina ima pri tem prizadevanju svoj vevlačni
delež. To bo manifestirala na našem kongresu.
Vabimo jo, naj se v največjem številu udeleži
najodličnejše povojne katoliške študentske
manifestacije v slovenski Ljubljani!

Revolucionarno gibanje v Egiptu

V Aleksandriji se vrše krvave poulične bitke — Nacionalisti zahtevajo republiko — Anglija se pripravlja na vojaško intervencijo — Kaj ima zopet Italija vmes?

Aleksandrija, 16. julija. b. Včeraj so se vršili
poulični poboji med nacionalisti in vladnimi četa-
mi, ki presegajo vse dosedanje nemire. Mrtvih je
obležalo 35, medtem ko so odnesli 250 ranjenih v
mestne bolnišnice. Med ubitimi se nahaja tudi ne-
kaj Evropejcev. Poboje je povzročila generalna stav-
ka, katero so inscenirali nacionalisti, da protesti-
rajo proti številnim aretacijam pristašev Nahas
paše, ki so se izvršile pretekli teden. Naval na po-
licijo je bil tak, da se je morala umakniti v justič-
no palačo ter od tam odpreti ogenj na pobesnele
manifestante, katere so hujskali k odporu med
masami raztreseni nacionalistični agenti.

Iz Londona prihajajo vesti, ki pričajo o veli-
kem razburjenju, ki so ga povzročile alarmantne
novice iz Egipta. V dobro informiranih krogih so
si namreč popolnoma v svesti, da so to le uvodne
demonstracije za revolucionarne poskuse. Nacio-
nalisti okrog Nahas paše ne prikrivajo več svojih
zahtev. Z mrzlično nevoznostjo se razširjajo razne
govorice, da se pripravlja vstaja proti kralju
Fuadu, ki naj odstopi prestol svojemu desetletne-
mu sinu, princu Faruku. Drugi zopet trde, da imajo
nacionalisti pripravljeno že proklamacijo republi-
kanske ustave, ki bi naj zanesla Nahas pašo na se-
dež prvega predsednika egiptovske republike.

Trenutno se nahaja v Londonu na interpar-
lamentarni konferenci tudi deputacija egiptovskih
poslancev Wafdistov, ki ima namen pregovoriti la-
bouristično vladno, da bi sprejela njihov program.
Ti upi bodo seveda obledeli, ker je britanska vlada
prej ko slej pripravljena, da brani v Egiptu svoje
interese in da prevzame tudi odgovornost za var-

stvo tujcev, če bi domače čete odpovedale. Brez
dvoma Velika Britanija ne bo sledila pritisku go-
tove grupe, ki zahteva, da naj se z železno roko
napravi mir enkrat za vselej, a prisiljena bo, da v
dopustni meri varuje svobodo suezkega prekopa,
integriteto Egipta in pa mir v Sudanu.

London, 16. julija. b. War Office (Vojno mi-
niststvo) razglša, da je bilo v Aleksandriji na-
povedano obsedno stanje. Angleške čete, ki za
celi Egipt ne presegajo 11.840 vojakov, še niso
samostojno intervenirale ter je vrhovna komanda
še v rokah egiptovske armade. V vojaških krogih
se smatra za neizogibno, da bodo britanske čete
dobile nalog, da se koncentrirajo v okolici suezke-
ga prekopa, medtem ko bi nove čete iz Anglije
zasedle po potrebi glavne točke v Egiptu. Admira-
lita popolnoma molči o svojih ukrepih, a dozdeva
se, da je dobila ena eskadra oklopnih v Malti in
pa drednot »Hooge« povelje, da so pripravljene na
odhod vsako minuto. Iz tega se sklepa, da je po-
ložaj zelo nevaren in zelo resen. Britanski vladi je
vseeno, pod kakim režimom nameravajo živeti
Egiptjani, ona bo branila samo interese, ki so vi-
talni za njeno trgovinsko in interimperialno zvezo.

Rim, 16. julija. b. Italijansko časopisje z nape-
lostjo zasleduje razvoj revolucionarnega gibanja v
Egiptu. Dopisniki velikih dnevnikov pošiljajo dolge
vesti o izgrelih in najfantastičnejša poročila o na-
menih egiptovskih nacionalistov. Čudno se sliši, ko
italijanske novine apostrofirajo kralja Fuada, da
nima pravice vladati brez parlamenta in da mora
ugoditi zahtevam nacionalističnih voditeljev. Isto-
tako apelirajo tudi na angleško vladno, da ne sme

s silo zatirati upravičenega boja Egiptčanov za svo-
bodo. Stališče italijanskega časopisja nesumljivo
odkriva, da ima Italija v vprašanju Egipta svoje
lastne namene in da želi izrabi sedanjo nervoz-
nost, da precizira svoje zahteve po gotovih delih
Egipta. Egiptovski nacionalistični poslanci, ki so
šli na interparlamentarno konferenco v Londonu,
so se ustavili najprej v Rimu.

London, 16. jul. as. MacDonald je izjavil dan-
es v poslanski zbornici, da je angleška vlada
poslala v Port Said dve angleški bojni ladji,
da pa je obenem naložila visokemu komisarju,
naj pove egiptovskemu ministrskemu predsedniku
Sidki paši in Nahas paši, da bo angleška vlada, dasi
bo ohranila v notranjopolitičnih konfliktih Egipta
najstrožjo nevtralnost, zahtevala od obeh vodilnih
državnikov odgovornost za vsako poškodovanje
živiljenja ali imetja inozemcev radi notranjopo-
litičnih nemirov. Diplomatski zastopniki Združenih
držav in evropskih držav v Kairu so se danes
sestali k seji, da razpravljajo o položaju inozemcev
v Egiptu.

Alexandria, 16. julija. AA. Več tisoč Egiptčanov
se je danes zbralo pred bolnico, v kateri se
nahajajo trupla demonstrantov, ki so včeraj našli
smrt pri spopadih s policijo in vojaškimi četami.
Ko je množica čula, da policijski šef ne pusti
odnesti trupel iz bolnice, preden se ne izvrši ob-
dukcija, je množica začela metati kamenje na
zgradbo bolnice. Policija je z velikim trudom vzdr-
žala red.

Za velik evropski agrarni blok

Konferenca na Sinaji se sestane 21. julija

London, 16. julija. AA. »Times« prinašajo
vest svojega dopisnika iz Bukarešte, da se bodo
dne 21. t. m. sestali v Sinaji predstavniki Jugosla-
vije, Rumunije in Madjarske k razgovoru o usta-
novitvi agrarnega bloka. Timesov dopisnik poroča,
da so merodajni krogi mnenja, da bo ta konferenca
prinesla znatne rezultate.

Belgrad, 16. jul. m. K stališču Poljske v vpra-
šanju osnovanja bloka agrarnih držav je tukajšnji
poljski poslanik g. Babinski stavil naši vladi pred-
log svoje vlade, ki vsebuje formalne predloge o
sodelovanju agrarnih držav z namenom ublažitve
gospodarske krize. Te predloge je stavil na raz-
pologo tudi javnosti in so približno sledeči:

Poljska kot največja agrarna država smatra
za potrebno pozvati vse agrarne države na sodelo-
vanje pri obrambi skupnih interesov. Ze od leta
1927, povodom mednarodne gospodarske konfe-
rence se je skušalo ustvariti zblizanje agrarnih
držav. Tak blok bi bil vsvaril neko novo med-
narodno antanto, ki bi imela za cilj doseči
ravnostojnost med poljedelskimi in industrijskimi
državami. Značaj sodelovanja je mednarodni, v
prvi vrsti usmerjen k onim državam, ki so gospo-

darsko razvite. Poljska vlada je prepričana, da
vse težkote v reševanju gospodarske krize, ki se
niso mogle rešiti z delom Društva narodov, niso
nikoli bile rezultat stališča agrarnih držav, marveč
je te vzroke iskati v državah z razvito industrijo.
Z ozirom na to, bi to sodelovanje agrarnih držav
po mišljenju poljske vlade imelo zgolj defenziven
značaj.

V svojem predlogu je poljska vlada za usta-
novitev posebnega urada agrarnih držav za
proučevanje gospodarskih razmer v posameznih
deželah, ki bi bile zastopane v tej zvezi. Ta urad,
bi bil istočasno tudi regulator dela tajništva Dru-
štva narodov, raznih njegovih odborov in raznih
mednarodnih konferenc. Bil bi to neke vrste se-
kretariat agrarnih držav Evrope.

Da bi uresničila to svojo misel, se je poljska
vlada istočasno obrnila na Jugoslavijo, Bolgarijo,
Estonsko, Finsko, Madjarsko, Latvijo, Romu-
nijo in Češkoslovaško. Urad naj bi začel svoje
delo po konferenci kmetijskih ministrstev agrar-
nih držav, ki bi stopile v to zvezo. Ta predlog pol-
jske vlade je zelo velike važnosti in je gotovo, da
ga bodo vse zainteresirane vlade proučile z največjo
pozornostjo.

Krivda „Morosinija“ dokazana

Nekvalificirano obnašanje ital. oblasti v Zadru

Dunaj, 16. jul. m. Inozemsko časopisje se še
vedno zelo obširno bavi s katastrofo v Pašmanskem
kanalu. Dunajski list »Der Abend« javlja, da je
jugoslovansko-italijanska mešana komisija konsta-
tirala krivdo »Morosinija«. Nato list pravi, da re-
šeni češkoslovaški državljani, ki so se vrnili v svojo
domovino, pripovedujejo, da je popolnoma gotovo,
da so Italijani namenoma izzvali to nesrečo. Oči-
vidci trdijo, da je sreča v nesreči v tem, da ni bil
udarec močnejši, ker bi bilo to izzvalo strahovito
eksplozijo. Kakor pravi list, so bili ponesrečeni v
Zadru pričakovani z zasmehovanjem in na najne-
sramnejši način. Italijanski orožniki so jih prei-
skovali ter internirali kot zločince.

Istotako je ta nesreča predmet živahne raz-
prave v češkoslovaškem časopisju. »Narodny Listy«
odkrito označujejo kapitana italijanske ladje kot
glavnega krivca. Po mnenju lista je imel »Francesco
Morosini« več kot 600 m prostora za prehod. Če se
italijanski kapitan izgovarja, da je bil žrtve
optične prevare, potem ne bi smel nikdar povelje-
vati niti ladji, ki plove po mali reki Vltavi.

V listu »Svoboda«, ki izhaja v Brnu, opisuje
neka priča katastrofe, g. Baier, svoje vtise in po-
sebnost naglašajo postopanje italijanskih oblasti na-
pram češkim državljanom, ki so jih vodili pod ba-
joneti. V Zadru so jih čuvali v velikanski vročini
na neki palubi. Italijani so jim tam z lažnjivo usluž-
nostjo ponujali težka vina, nakar so od njih zahte-
vali, da naj podpišejo nekako izjavo, češ da so jili
Italijani pogostili. Nekoliko potnikov je na žalost
res podpisalo tako izjavo. Na drugi strani so zaht-
evali od 6 potnikov podpis na izjavo, da so pred
katastrofo slišali sireno »Morosinija«, vendar pa
so vsi podpis odbili, ker tega ni nihče slišal.

Italijanski poslanik v Pragi Petracci je obiskal
zastopnika zunanjeje ministra dr. Krofta in vložil
protest radi »neobjektivnega« pisanja češkoslovaš-
kih listov povodom katastrofe.

Tudi poljski listi prinašajo vesti o dogodku ter
izjave poljskih Sokolov. Poljski Sokoli posebno na-
glašajo požrtvovalnost kapetana »Karadjordja«. Poljski listi se zahvaljujejo za našo gostoljubnost
ter za veliko požrtvovalnost jugoslovanskih mor-
narjev.

Belgrad, 16. julija. m. Pri okrožnem sodišču
v Sibeniku, ki bo razpravljalo o »Karagorgjevi«
katastrofi, je do sedaj vložnih 75 pritožb s strani
privatnih oseb, ki so bile pri nesreči težje ali
lažje ranjene. Tožba je vložilo 5 Jugoslovancev,
11 Poljakov, ostale pa Čehi.

Split, 16. jul. z. Popravljanje ponesrečenega
»Karadjordja« se mrzlično nadaljuje. Tehnični per-
sonal naše vojne mornarice dela noč in dan. V krat-
kem bo parobrod sposoben, da odpluje v Kralje-
vico, kjer ga bodo v ladjedelnici temeljito popra-
vili. Niti govora ni, da bi bil »Karadjordje« še
letošnja sezona sposoben za vožnjo, Jadranska plo-
vitba trpi radi tega veliko škodo in forsira radi
tega gradnjo novega potniškega parnika »Presto-
lonaslednik Peter«.

Nov drobiž po 25 par

Belgrad, 16. julija. p. Finančni minister je iz-
ročil pred svojim odhodom predsedniku vlade me-
morandum, v katerem zahteva, da se stavi v pro-
met drobiž po 25 par v znesku pol milijona dinar-
jev. Narodna banka je že pred nekoliko leti naro-
čila te novce v Franciji, ter jih bo spravila takoj
v promet, čim dobi dovoljenje od vlade.

Madjari resno pripravljajo puč

Pariz, 16. jul. as. »Quotidien« objavlja danes
novo alarmantno vest svojega budimpeškega
dopisnika, ki kljub vsem demantiranjem vzdržuje trdi-
tev, da se v Budimpešti neposredno pripravlja legi-
timistični puč. Poleg bivšega italijanskega finanč-
nega ministra Volpja se nahaja v Budimpešti več
Mussolinijevih emisarjev, ki se skušajo v pogaja-
njih, katerih nič posebno ne skrivajo, dogovoriti z
Madjarsko vlado o podrobnostih tega puča. Ni no-
benega dvoma, da je fašistična politika v principu
že odobrila zasedbo madjarskega prestola po nad-
vojvodi Otonu.

Važen ministrski svet

Pariz, 16. julija. n. Ministri so se zbrali dne
15. t. m. v Elizeju pod predsedstvom predsednika
republike g. Doumerguea. Seja je bila izredno
važna in se je pečala izključno z zunanje-politični-
mi problemi. Glavna debata se je tikala odnošajev
med Italijo in Francijo.

Nemčija druga največja izvozna država

Berlin, 16. julija. AA. V prvih 6 mesecih leta
1930. je zasedla Nemčija drugo mesto med velikimi
izvoznimi državami, kar se je zgodilo prvič v zgo-
dovini statistike.

Finski parlament razpuščen

Helsingfors, 16. julija. AA. Danes je pred-
sednik finske republike razpusil parlament, ker
ni izglasoval zakona proti komunistom, ki ga je
bil predložil. Parlamentarne volitve bodo 1. in 2.
oktobra.

Čičerin

definitivno odstavljen

Berlin, 16. julija. ff. Eno prvih dejanj novega
osrednjega odbora sovjetov je bilo, da so odstavili
Čičerina kot komisarja zunanjih zadev. Zdi se, da
bo na njegovo mesto imenovan sedanji sovjetski
poslanik v Berlinu Krestinski ali pa poslanik
v Ankari Suris. Vorošilov bo prevzel poveljstvo
armade na Daljnem Vzhodu, na njegovo mesto pa
bo prišel kot komisar za vojaške zadeve sedanji
poveljnik daljnovzhodnih čet Blücher. Izvršila se
bo tudi velika izmenjava sovjetskih diplomatskih
zastopnikov v Evropi, od katerih smatrajo sovjeti
večino kot nezanesljivo. Med drugim bo tudi iz-
menjan ruski poslanik v Parizu Dovgalevski. Čiče-
rinu se ne bo poverilo nobeno mesto, tako da je
zelo verjetno, da je popolnoma odžagan.

Argentina premagala Francijo

Montevideo, 16. jul. as. Tretji dan nogometnih
tekem je bila samo ena igra, in sicer med Argentino
in Francijo. Pričakovana velika zmaga argentin-
skega moštva pa ni bila tako velika, ker so Argen-
tince zmagali nad Francozi s piščo razliko 1:0.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe:
Po večini jasno. Nekoliko topleje. Južne Alpe:
Bolj oblačno, nekoliko topleje.

Odgovor nemške vlade na Briandovo spomenico

Pariz je več ali menj zadovoljen z nemškim odgovorom, zameri pa Hindenburgu, da se je zavzel za „Stahlhelm“

Pariz, 16. julija. n. Listi priobčujejo izvelek odgovora nemške vlade na Briandovo spomenico o Zvezi evropskih držav. V spomenici se pravi dobesedno: »Nemška vlada je pripravljena sodelovati pri ureditvi evropskega kontinenta, da se nehalo sedanje nevdružne razmere in da se Evropa resnično pomiri, ker ni mogoče drugače, kakor da se novi red postavi na principe pravičnosti in enakopravnosti. Treba se je ogibati vsake osti zoper katerikoli državo. Treba pa je tudi vpoštovati vezi, ki vežejo gotove evropske države z izvenevropskimi teritoriji. Izključitev držav, ki niso članice Društva narodov, kakor n. pr. Rusija in Turčija, bi bila napaka. Nemčija soglašala s tem, da je treba, predno se uredijo gospodarski problemi, priti na čisto glede gotovih političnih predpogojev. Nemčija je že večkrat razložila svoje stališče glede teh vprašanj, to je predvsem glede varnosti, razorožitve in varstva narodnih manjšin.

Nemčija smatra za potrebno, da poudarja, da vsak poskus zboljšanja politične situacije v Evropi odvisi od primernosti načel enakosti in nedotakljivosti pravic, od enake varnosti za vse, od odločne volje do miru in od pravice vsakega naroda, da obstaja. Bilo bi zaman, če bi se hotela konstruirati nova Evropa na podlagi, ki ne more vzdržati toka življenjskega razvoja.

Nemčija je mnenja, da se ne sme gospodarsko sodelovanje stavljati v odvisnost od povečane politične varnosti katerekoli države, ampak narobe: Gospodarski sporazum bo povečal čustvo varnosti v Evropi sploh. Posebno se je treba baviti s položajem poljedelstva in se ne sme opustiti trud zaradi razočaranj, ki so jih državniki do sedaj v tem oziru doživeli. Delo držav v tem oziru se mora spopolniti po gospodarskih dogovorih med zasebnimi organizacijami. Gospodarska vprašanja se ne smejo reševati pod vidikom vojaških potreb, kajti sicer bi ostale važne skupine produkcije izven sporazuma. Treba je tudi vpoštovati posebne razmere gotovih držav z ozirom na njihovo socialno strukturo in na finančna bremena, katera jim je naložila vojna.

Nemška nota meni, da organizacija evropskih držav ne sme na noben način zmanjšati univerzalnega zamisla in pomena Društva narodov. Zato meni nemška vlada, da se ne bi smeli že spopetka ustvariti posebni organizmi za kolaboracijo Evrope.

Načelno se pa Nemčija popolnoma strinja z Briandovo iniciativo in predlogi ter bo z vsemi silami sodelovala na ustvaritvi evropske zveze.

Pariz, 16. julija. AA. Jutrišnji »Temp« piše, da je odgovor nemške vlade na Briandov memo-

randum karakterističen, toda dvoumen, ker poskuša načeti vprašanje mirovniških pogodb.

Dalje piše »Temp«, da je vse kroge začudila vest, da se Hindenburg ne bo udeležil osvobodilnih svečanosti v Porenju, še bolj čudno pa je to, da se predsednik nemške republike ni niti najmanj obotavljal stopiti na stran Stahlhelma proti pruski vladi. Nemška miselnost se zelo lahko prilagodi takim protislovjem, radi česar se ne sme nihče čuditi, če v mednarodnem svetu včasih ne zapajo volji po miru nove Nemčije.

Pariz, 16. julija. as. Odgovor nemške vlade na Briandov memorandum je bil v splošnem v vseh pariških listih sprejet zelo prijazno. Celo desničarski listi ne zamerijo Nemčiji, da je stavila pridržke, katere razumejo v Parizu tako, da želi Nemčija načelno revizijo mirovniških pogodb. Soglasno pa v Parizu obžalujejo korak predsednika Hindenburga v korist Stahlhelma. Še bolj pa vzemirja pariške kritike okolnost, da je Hindenburg izdal to pismo obenem, ko je bila izročena nemška nota na Briandov memorandum. »Petit Parisien« izjavlja, da je to način postopanja, ki hoče vedno menjavati med vročim in mrzlim. »Matin« pa izjavlja, da je treba naglasiti, da nastop Hindenburga za Stahlhelm ni njegova osebna iniciativa, temveč ni nič drugega kot maneuver, ki ga je Hindenburgu dirigirala njegova neposredna nacionalistična okolica.

Češki odgovor

Praga, 16. jul. as. Danes je bilo objavljeno besedilo čl. odgovora na Briandov memorandum. Odgovor v začetku naglašala čl. simpatije za Briandovo iniciativo. Cilj memoranda se krije s prizadevanji Českoslovaške že od njene ustanovitve in je tudi merodajen za smerne splošne zunanje politike Českoslovaške. Če je bila Českoslovaška od nekdaj za organizacijo sodelovanja med državami manjšega geografičnega ozemlja, je tudi za organizacijo takega sodelovanja na večjem ozemlju, torej predvsem med državami Evrope. Českoslovaška torej rada sprejema pobudo, da se pripravi taka organizacija in je pripravljena, udeleževati se teh del. Čsl. vlada je mnenja, da sedaj, ko je bila likvidirana svetovne vojne skoro končana s konferencami v Haagu in Parizu, ni ničesar več na potu, da se ne bi začelo z deli za to organizacijo. Obenem pa se prizadeva, da bo to delo trajalo dolgo časa in da bo potrebno, delovati postopno. Če Česko-

slovaška sprejme predloge memoranda, stori to v prepričanju, da udeležba pri organiziranem sodelovanju evropskih držav ne bo kršila načela suverenitete in enakopravnosti teh držav, temveč da bo ta organizacija dopustila tudi udeležbo onih evropskih držav, ki imajo tudi evropske interese, in da v njej ne bo nobenih ostrin proti kakikoli državi ali proti kakikoli zvezi izven evropskih držav. Delovanje se more naravno razvijati le v duhu Društva narodov in sporazumno z njim. Čsl. vlada je pripravljena, posvetovati se skupno z ostalimi evropskimi državami na inozemskih sejah o vseh vprašanjih, ki zanimajo evropske interese.

Madjarska za revizijo mirovniških pogodb

Budimpešta, 16. jul. as. Danes je bil izročen madjarski odgovor na Briandovo spomenico. Madjarska se izjavlja za ideje, ki so izražene v spomenici, vendar smatra, da je treba še nujno rešiti preje par vprašanj, kar je tudi neobhodno potrebno za doseg visokih ciljev, izraženih v spomenici. Predvsem naj panevropska zveza uvede suverenost in popolno enakost držav, kar do sedaj pri Društvu narodov ni bil slučaj. Da bo načrt imel uspeh, je treba izgladiti nasprotja med posameznimi državami in spopolniti vrzeli v osnovah Društva narodov. Nikakor ne bi smela biti izključena razprava o reviziji mirovniških pogodb in treba bo rešiti še mnogo drugih političnih sprememb v doseg visokih ciljev spomenice, zlasti ker nasprotja med članicami Društva narodov niso poravnana. Bavili se bo treba tudi z vprašanji, ki ne spadajo v delokrog D. N. Glede manjšin poudarja odgovor ponovno, podčrtavajuč pomen tega vprašanja, da jih je treba rešiti, ne pa otežkovati. Kar se tiče odnošajev do izvenevropskih držav, je to prepuščeno vsaki državi, ki je direktno interesirana na Balkanu želi v evropsko zvezo priključitev Turčije. Polagajoč važnost na gospodarska vprašanja, stoji Madjarska na stališču, da je treba gospodarsko krizo, ki vlada danes v Evropi, omiliti, nadalje naj se s sodelovanjem na gospodarskem polju ustvari ugodna atmosfera za politično sodelovanje. Madjarska je mnenja, da bi se s temi priponami Panevropa uredila tako, da bi jo tudi Madjarska lahko sprejela s polnim prepričanjem. V ostalem pa bo Madjarska meseca septembra v Zenevi še poudarila svoje stališče.

Monopol na žito in moko v Avstriji

Dunaj, 16. julija. m.V zvezi s sklepom parlamentarnega odbora za carine o monopolu na žito in moko piše »Neues Wiener Tagblatt«, da se v tukajšnjih agrarnih krogih misli, da se ta namera... izvede praktično šele po daljši dobi. Z ozirom na to se ne more vzeti v obzir ta načrt kot neposredna mera, že radi tega ne, ker obstoja in trgovinskih pogodbah s Francijo za Avstrijo obveza, da v slučaju uvajanja monopola inozemstvo ne more biti odvisno od avstrijskih notranjih zakonov. V avstrijskih poljedelskih krogih se v prvi vrsti predvideva monopol le na žito in moko, dočim zahtevajo socialni demokrati popoln monopol za uvoz cerealijs. Kar se tiče carine na svinje se je v parlamentarnem odboru dosegel sporazum, po katerem se carina zviša od 27 na 45 zlatih kron, vendar samo v slučaju, če so cene na dunajskem trgu višje od 2.5 šilinga po kg žive teže. Sicer pa ta sprememba carinskih tarifov ne more stopiti takoj v veljavo napram naši državi, ker poteče rok sedaj veljavne trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo šele koncem leta 1931.

Amnestija v Nemčiji propadla

Berlin, 16. jul. as. Ob priliki izpraznitve Porenja dne 30. junija je nemški državni zbor sklenil amnestijo za politične zločince. Proti amnestiji se je takoj od početka pokazal precejšen odpor v glavnem zato, ker bi morali pod amnestijo pasti tudi fenski morilci. Proti odločnim ugovorom socialnih demokratov pa je državni zbor sprejel predlog o amnestiji. Amnestija, sprejeta v državnem zboru, pa vendar ne more postati zakon, ker je državni svet v parlamentih deželnih vlad ugovarjal proti amnestiji. Državni zbor se je zato moral danes še enkrat baviti s tem vprašanjem. Za odklonitev ugovora državnega sveta bi bili po ustavi potrebni dve tretjini glasov vseh poslancev, to je najmanj 303 glasovi. Pri glasovanju pa se je doseglo samo razmerje 296 proti 146. Ker po ustavi to razmerje glasov ne zadostuje, zakou o amnestiji ne dobi zakonite veljavnosti.

Nemški poslanik na Bledu

Belgrad, 16. julija. AA. Nemški poslanik na našem dvoru von Hassel je odpotoval preko Novoga Sada na Bled, kjer bo ostal čez poletje.

Organizacija fašistične mladine

Rim, 16. julija f. Uradni bulletin poroča, da se nahaja v vrstah fašistične stranke mladih ljudi in sicer Balill: 707.396. Avantgardistov 288.067, Piccole Italiane 525.945, Giovani Italiane 86.015, vsega skupaj 1 milijon 431 tisoč.

Za naše vinogradnike

Belgrad, 16. jul. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sondira teren za uvedbo stalne razstave našega vina na Holandskem. Stroške prevoza iz domovine do Rotterdama morajo nositi razstavljalci. Blago mora priti v sodih in se bo na Nizozemskem pretočilo v steklenice, opremljene z etiketami. Vino se bo hranilo v skladiščih in vzelo iz njih po potrebi. Iz skladišč pridejo one vrste vin, po katerih bo povpraševanje. Stroški za razstavo se bodo ugotovili skupno z aranžerjem. Glede nadaljnjega dela za prireditve te naše stalne vinske razstave na Holandskem naj naši morebitni razstavljalci stopijo v zvezo z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu (komercialno-informativni odsek).

Carina na superfosfat naj se ukine

Belgrad, 16. julija. z. Delegati Zadružnih zvez iz Ljubljane, Zagreba, Novega Sada in Velikega Bečkereka so danes obiskali zastopnika finančnega ministra dr. Frangeša in načelnika poljedelskega ministarstva dr. Stojkovića v vprašanju ukinitve uvozne carine na superfosfat. Ker so cene na superfosfat domačih tvornic tako velike, da se naši kmetovalci ne morejo poslužiti tega velevažnega produkta in bo vsled tega nastala velika škoda posebno pri pšenici, zahtevajo, da se uvozna carina na superfosfat ukine. Na merodajnih mestih so jim izjavili, da se jim bo skušalo pomagati.

Nobile zopet potuje

Friedrichshafen, 16. jul. as. Pod vodstvom kapitana Lehmana je rakoplov »Zeppeline« davi ob 7.12 odpel na svojo drugo pot v severne kraje. Na krovu je 22 potnikov, med njimi italijanski general Nobile.

Pogubne posledice revolucije za Indijo

Poona, 16. jul. AA. V Bombayju je imel večeraj guverner Francis Sikes sestanek s 75 predstavniki raznih družb, na katerem so razpravljali o ukrepih, ki so neobhodno potrebni, da se zaščiti prebivalstvo Bombaya, ki živi od industrije, ker grozi sicer v dveh mesecih omenjenemu prebivalstvu pogin.

9 kopalcev utonilo

Rim, 16. julija. AA. »Popolo di Roma« poroča, da je 9 kopalcev, ki so se kopali blizu Montalta di Castro, utonilo zaradi nevihte.

Sei policije aretirani

Dunaj, 16. julija. AA. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je bil šef policije v Halleinu pri Salzburgu dr. Hamm aretiran, ker je osumljen, da je prodajal orožje socialističnemu Schutzbundu.

Zagreb, 16. julija. p. Danes ob 8 je bila razglašena obsodba proti dr. Zvonku Tkalcu in 19 tovarišem, ki so bili obtoženi po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Dr. Tkalec je bil obsojen na 8 mesecev zapora, ostali na 6 mesecev do enega leta. Šest jih je bilo oproščenih. Vsem obsojencem se šteje v kazni preiskovalni zapor.

Avstrija proslavlja koroški plebiscit

Dunaj, 16. jul. as. Po končanem rednem dnevnem redu je imel avstrijski narodni svet izredno slavnostno sejo ob priliki desetletnice koroškega plebiscita. Sejna dvorana je bila okrašena s cvetjem. Sejo je otvoril predsednik Gürtler z nagovorom, v katerem je med drugim izjavil, da smatra, da je potrebno zadostiti narodnim dolžnostim nasproti koroški deželi, ki je z ljudskim glasovanjem dokazala zvestobo nasproti Avstriji, in da je zato treba v zahvalo dovoliti znesek 3 milij. šilingov. Ko je govoril referent finančnega odbora, poslanec Pavlišch in navajal zgodovinske podatke o plebiscitu, je povzel besedo zvezni kancler dr. Schober, ki je izjavil: »Dne 10. oktobra poteče deset let, odkar je koroško prebivalstvo povečini izrazilo svojo voljo, da ostane pri Avstriji. Kolikor je prebivalstvo tega dela Koroške od konca vojne do plebiscita trpelo in žrtvovalo in kolikor so prebivalci tega ozemlja, Nemei in Slovenci, svojo zvestobo plačali s srčno krvjo, bo zapisano z zlatimi črkami v zgodovini Avstrije. Ni torej samo narodna dolžnost, temveč tudi pravičnost, da se zvezni deželi Koroški, posebno pa plebiscitnemu delu, nakaže poseben kredit. Razen tega se bo koval tudi poseben spominski kovani denar in izdale dobrodelne znamke v korist Koroške.« Potem so govorili še zastopniki drugih strank, nakar je bil zakon o votiranju 3 milij. šilingov sprejet.

Iz Vatikana

Milan, 16. jul. as. Papež je novega kardinala-dekana Granito Pignatelli di Belmonteja imenoval za prefekta kongregacije ceremonij

Nova preganjanja v sovjetski Rusiji

Vatikan, 16. julija. b. Vesti o novih žrtvah sovjetskega preganjanja katoliške cerkve, katerim se spočetkom ni pripisovala nikaka važnost, se potrjujejo. Danes je z gotovostjo znano, da sta bila pater Ivan Swiderski in stolni kanonik v Vinici Ivan Lewinski obsojena na deset let težke ječe. Prelat Šiško pa je bil oproščen. V škofiji Kamenec Podolski so razen petih duhovnikov vsi drugi po sovjetskih ječah.

Papež opozarja na boljševiško nevarnost

Rim, 16. julija. z. Papež je sprejel v avdicionu deputacijo ameriške delegacije, ki je pod vodstvom docenta katoliške univerze v Washingtonu mrg. Ryana. Papež je izrazil svoje skrbni razmišljanja boljševizma v Ameriki ter opozoril delegacijo, da morajo Američani paziti, da se ne bo komunistična propaganda širila tako kakor na Angleskem.

Nemška kriza se poostruje

Pred razpustom parlamenta

Berlin, 16. jul. as. Prizadevanja Brüningovega kabineta, da bi dobil večino za finančne predloge vlade, so stala brezuspešna. Danes dopoldne so se bila pogajanja med zastopniki vladnih strank in socialnimi demokrati, ki pa so ostala brez rezultata. Ker je sedaj jasno, da vladni blok nima pričakovati podpore niti od nemških nacionalcev niti od leve, je zginilo tudi vsako upanje, da bi se mogel finančni predlog rešiti parlamentarnim potom. V to svrhu pa se je državni kancler že pripravil. Dopoldne je bil pri predsedniku Hindenburgu, od katerega si je dal izstaviti dalekosežna pooblastila. Vlada bo torej finančne predloge začelno uveljavila naredbenim potom. Po ustavi pa se mora o taki naredbi nemudoma obvestiti državni zbor, ki lahko sklene, da se naredba razveljavi. Socialni demokrati hočejo sedaj postaviti tak predlog, da se razveljavi davčna naredba. Če se ta predlog socialnih demokratov sprejme, bo vlada državni zbor razpustila. Pooblastilo za to si je dr. Brüning danes že izposloval.

Današnja seja nemškega državnega zbora je pokazala, da se bodo stvari razvijale v tem smislu. Ko je namreč iz govora socialnega demokrata dr. Breitscheida postalo jasno, da vlada ne more računati na podporo socialno demokratiških glasov, je vstal državni kancler in izjavil, da nadaljnje posvetovanje o finančnem programu v državnem zboru za vlado nima nobenega pomena več. Med sploš-

nim razburjenjem je bil potem odklonjen še predlog gospodarske stranke, ki je zahteval, da se državni zbor razpusti. Nato je bila odklonjena še nezaušna komunistov proti vladi z 244 proti 59 glasovom, dočim se je 151 poslancev vzdržalo glasovanja. Veliko število poslancev, ki so se vzdržali glasovanja, je pripisati temu, da so ostali socialni demokrati pri teh glasovanjih nevtralni.

Berlin, 16. jul. as. Poluradni komunikate javlja, da je državni predsednik Hindenburg na predlog vlade odredil potrebne ukrepe za pokritje državnega proračuna na podlagi čl. 48 ustave. Utemeljuje se ta odredba s tem, da je večeraj državni zbor s sprejetjem čl. 1 načelno odobril pokritje izdatkov in dasi se pozneje ni našla večina, je pa vendar državni zbor z 240 glasovi proti 59 glasovom odklonil komunistični predlog nezaušne vladi.

Stahlhelm dovoljen

Berlin, 16. jul. as. Konflikt med državnim predsednikom Hindenburgom in socialnodemokratskim ministrskim predsednikom Braunom je poravnal. Braun je danes zvečer zopet dovolil organizacijo Stahlhelma v Porenju in na Westfalskem, potem ko je Stahlhelm izjavil, da ne bo trpel večbanja svojih članov z orožjem in da bo člani, ki bi delovali proti temu, izključili. Kakor doznava vaš dopisnik, je nocoj Hindenburg povabil Brauna k majhnemu spravnemu sestanku z večerjo, katere se bo udeležil tudi dr. Brüning.

Otvoritev mednarodne parlamentarne zveze

London, 16. jul. AA. Po govoru Bouissona je bil izvoljen za predsednika konference mednarodne parlamentarne zveze predsednik angleške sekcije vojvoda Sutherland. Konferenco so otvorili davi v kraljevi galeriji lordske zbornice v prisotnosti 500 delegatov, ki zastopajo 31 držav. Angleška vlada bo priredila delegatov konferenco nocoj slavnostni sprejem. Za ponedeljek je povabil angleški kralj delegate v Buckinghamsko palačo. V soboto bodo delegati in njihove soproge gosti kraljeve dvojice v gradu Windsor.

Pri otvoritvi je govoril med drugim tudi lord Cecil, ki se je dotaknil v svojem govoru Briandovega predloga za tesnejše sodelovanje evropskih držav. Izrazil je mnenje, da je ogromna večina držav prepričana o potrebi podpiranja Društva narodov. Več teh držav je izjavilo kakor angleška vlada, da je podpiranje Društva narodov temeljni kanten njihove zunanje politike. Zaradi tega se ne sme svet čuditi, da so nekateri smatrali, da so dr-

žave Društvo narodov premalo podpirale. To je bil najbrže razlog, ki je privedel Brianda do tega, da je predložil načrt za evropsko sodelovanje.

Briand gotovo ni imel drugega namena, kakor ojačiti Društvo narodov in je tudi pripravljen izpremeniti sedanje metode, ako bi se pokazala najmanjša nevarnost, da bi te metode ovirale ali pa oslabilo Društvo narodov.

Naš vojni atašé v Atenah

Atene, 16. julija. AA. Naš poslanik v Atenah Vučković je predstavil večeraj predsedniku grške vlade Venizelosu novega vojaškega atašēja kralj. Jugoslavije polkovnika Zarka Majstrovića.

Nov grški poslanik v Belgradu

Atene, 16. julija. AA. Grški poslanik v Tirani Melas je zapustil danes Tirano. Imenovan je za grškega poslanika v Belgradu, kamor bo v najkrajšem času dospel.